

تازه‌های پایان‌نامه‌های دانشکده داروسازی دانشگاه علوم پزشکی تهران

تهیه‌کننده: فاطمه امینی

کتابخانه دانشکده داروسازی دانشگاه علوم پزشکی تهران

در زمینه‌های مورد بررسی
استاد / اساتید راهنما: دکتر خیرالله غلامی،
دکتر محمدرضا جوادی
استاد / اساتید مشاور: دکتر نیایش محبی،
دکتر ملوک حاجی‌بابایی
گروه آموزشی: داروسازی بالینی
مقطع تحصیلی: دکترای عمومی
تاریخ ارائه پایان‌نامه: ۹۷/۰۲/۲۴
شماره پایان‌نامه: ۵۶۴۸
هیئت داوران: دکتر سه‌ها نمازی، دکتر هوشیار
هنرمند، دکتر یلدا حسین زاده اردکانی (نماینده
آموزش)

دانشجو: فاطمه علی‌اقدم

عنوان پایان‌نامه: بررسی ارتباط بین نیازهای
مشاوره‌ای و آموزشی بیماران مبتلا به مولتیپل
اسکلروزیس در داروخانه و درمانگاه بیمارستان
سینا جهت نحوه مصرف داروهای تزریقی و
مدیریت عوارض دارویی و خطاهای یافت شده
در پاسخ‌های آن‌ها به سؤال‌های مطرح شده

دانشجو: امیرحسین کاشانی‌پور
عنوان پایان‌نامه: بررسی میزان تام ترکیب‌های فنلی و اثر آنتی‌اکسیدانی موجود در شیرهای بسته‌بندی و باز فله‌ای مناطق مختلف موجود در بازار تهران
استاد / اساتید راهنما: دکتر نفیسه صادقی، دکتر بهروز جنت
گروه آموزشی: کنترل دارو و غذا
مقطع تحصیلی: دکترای عمومی
تاریخ ارائه پایان‌نامه: ۹۷/۰۳/۰۲
شماره پایان‌نامه: ۵۶۴۹
هیئت داوران: دکتر محمدرضا خوشایند، دکتر نسرین صمدی، دکتر ملیحه برازنده تهرانی (نماینده آموزش)

■ خلاصه

در این پایان‌نامه، میزان تام ترکیب‌های فنلی و اثر آنتی‌اکسیدانی در شیرهای بسته‌بندی خالص و طعم‌دار و شیرهای محلی یا باز موجود در بازار تهران مورد بررسی قرار گرفته است. جهت بررسی اثر آنتی‌اکسیدانی روش FRAP (Ferric Reducing Ability of Plasma) انتخاب شد. در این روش $FeSO_4$ به‌عنوان کنترل

■ خلاصه

این مطالعه به‌صورت مقطعی روی ۳۸۴ بیمار مبتلا به MS مراجعه‌کننده به داروخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی تهران (داروخانه ۱۳ آبان و ایثار) و درمانگاه MS بیمارستان سینا که داروی اینترفرون بتا یا گلاتیرامر استات تزریق می‌کنند، انجام شده است. اطلاعات در این مطالعه به‌وسیله پرسشنامه توسط پژوهشگر و با پرسش از بیماران و دریافت اطلاعات و سابقه بیمار در داروخانه و درمانگاه جمع‌آوری شده است. به‌طور کلی، دانش بیماران راجع به داروی تزریقی مصرفی خود بسیار پایین گزارش شده و در زمینه‌هایی از قبیل شرایط نگهداری دارو، تزریق مقدار مصرف فراموش شده، شرایط آماده‌سازی (در مورد داروهایی که نیاز به آماده‌سازی قبل از تزریق دارند) و مدیریت عوارض دارویی و تداخل‌های دارویی دچار خطا می‌شوند و نیاز به آموزش جامع و مشاوره دارند. بنابراین، برگزاری کلاس‌های مشاوره‌ای و آموزشی در شروع درمان و سپس به‌صورت دوره‌ای جهت یادآوری و تثبیت اطلاعات بیماران ضروری است و در بهبود کیفیت زندگی بیماران و پذیرش درمان توسط آنان مؤثر است.

■ واژگان کلیدی

مولتیپل اسکلروزیس، عوارض دارویی، آموزش، مشاوره، اینترفرون بتا، گلاتیرامر استات، داروخانه، درمانگاه MS.

(شاهد مثبت) مورد استفاده قرار گرفت. هم چنین جهت بررسی میزان تام ترکیب‌های فنلی روش FC (Folin-ciocalteu) انتخاب گردید و در این روش گالیک اسید به عنوان استاندارد مورد استفاده قرار گرفت. نتایج به دست آمده از این تحقیق نشان داد دو برند شیر بسته بندی شده پرچرب روزانه و پرچرب سحر در بین شیرهای بسته بندی شده و نمونه شیر منطقه ۹ شهر تهران در بین نمونه شیرهای مناطق مختلف دارای بیشترین محتوی آنتی اکسیدانی و توتال فنلی بودند و در مورد شیرهای طعم دار نیز، خاصیت آنتی اکسیدانی آن‌ها بیشتر از نمونه شیرهای خالص همان برند بود ولی در مورد میزان ترکیب‌های توتال فنلی، نمونه شیرهای خالص میزان بالاتری را در مقایسه با نمونه شیرهای طعم دار به خود اختصاص دادند.

عنوان پایان نامه: بررسی اثر ضد Helicobacter pylori عصاره تام و فرکشن‌های گیاه گل گندم مهاجر Centaurea bruguierana ssp. be-) (langerana) به همراه بررسی مکانیسم احتمالی آن
استاد / اساتید راهنما: دکتر محسن امینی، دکتر مهدی وزیریان
گروه آموزشی: فارماکوگنوزی
مقطع تحصیلی: دکترای عمومی
تاریخ ارائه پایان نامه: ۹۷/۰۳/۲۸
شماره پایان نامه: ۵۶۵۰
هیئت داوران: دکتر مرتضی ابوعلی، دکتر زهرا توفیقی، دکتر نسرين صمدی (نماینده آموزش)

■ خلاصه

هدف از تحقیق حاضر بررسی اثر ضد هلیکوباکتر پیلوری گیاه گل گندم مهاجر که در منابع طب ایرانی جهت درمان ناراحتی‌های معده، به خصوص زخم معده، ذکر شده بود. عصاره گیاه با روش ماسیراسیون و حلال اتانول ۸۰ درصد در ۳ مرحله با فاصله ۴۸ ساعت استخراج و به کمک روتاری و آون خلاء، بدون حلال شد. سپس به کمک ستون فرکشن‌های کلروفرمی، اتیل استاتی و متانولی از آن تهیه شد. سوسپانسیون باکتری بر اساس نیم‌مک‌فارلند تهیه و استانداردسازی شد. عصاره و فرکشن‌های گیاه با استفاده از بافر فسفات در رقت‌های گوناگون تهیه و با استفاده از روش Agar dilution و بررسی کلونی‌های تشکیل

■ واژگان کلیدی

آنتی اکسیدان، توتال فنل، رادیکال آزاد، شیرهای بسته بندی و فله

دانشجو: سیده بهاره دمان کش

مقطع تحصیلی: دکترای عمومی
تاریخ ارائه پایان‌نامه: ۹۷/۰۸/۱۲
شماره پایان‌نامه: ۵۶۸۸
هیئت داوران: دکتر ملیحه برازنده تهرانی،
دکتر زهرا توفیقی، دکتر محسن امینی (نماینده
آموزش)

■ خلاصه

محصول‌های غذایی حاوی مواد شیمیایی مختلفی شامل عناصر ضروری و مغذی، عناصر سمی و مضر هستند در این بین محصول‌های لبنی مصرف گسترده‌ای در بین افراد دارد و بررسی میزان عناصری مانند روی و مس که جهت فعالیت‌های حیاتی بدن ضروری بوده و فلزات سنگین سمی مانند کادمیوم و سرب که در اثر آلودگی‌های محیطی وارد محصول‌های لبنی می‌شود و به کنترل و پایش نیازمند است. برای بررسی میزان فلزات سرب، کادمیوم، مس و روی در ماست و دوغ، محصول‌های ۱۲ کارخانه پرمصرف در سطح شهر تهران که شامل ۲۷ نشان تجاری ماست و ۱۳ نشان تجاری دوغ بود، جمع‌آوری شده و به روش Differential Pulse Anodic Stripping Voltametry، به دلیل حساسیت بالا و انتخاب‌پذیری آن استفاده شد. جهت آماده‌سازی نمونه از روش dry ash استفاده شد و نمونه‌ها را به سل دستگاه تزریق و جهت رسم منحنی کالیبراسیون از روش اضافه کردن استاندارد (در هر مرحله سه مرتبه) استفاده شد. با استفاده از نرم‌افزار SPSS داده‌ها پردازش گردید و برای ماست و دوغ

شده، حداقل غلظت بازدارندگی (MIC) آن‌ها تعیین گردید. از میان عصاره و فرکشن‌های مورد مطالعه، فرکشن کلروفرمی با MIC برابر ۳۰۰ میکروگرم بر میلی‌لیتر و عصاره تام با ۳۲۵ میکروگرم بر میلی‌لیتر، قوی‌ترین اثر ضد میکروبی را داشتند.

■ واژگان کلیدی

هلیکوباکتر پیلوری، زخم معده، گل‌گندم مهاجر، فرکشن متانولی، فرکشن اتیل استاتی، فرکشن کلروفرمی

دانشجو: سروش فتحی ارطه
عنوان پایان‌نامه: اندازه‌گیری روی، مس و آلانینده‌های سرب و کادمیوم در انواعی از ماست و دوغ موجود در بازار با روش ولتامتری و دستگاه پلاروگراف
استاد / اساتید راهنما: دکتر نفیسه صادقی، دکتر بهروز جنت
استاد / اساتید مشاور: دکتر منان حاجی محمودی، دکتر محمدرضا اویسی
گروه آموزشی: کنترل دارو و غذا

به ترتیب غلظت میانگین روی $27/08 \pm 4/56$ و $1/53 \pm 8/72$ برای مس $4/94 \pm 0/70$ و $0/59 \pm 3/21$ برای کادمیوم $6/34 \pm 0/73$ و $0/64 \pm 4/05$ و برای سرب $4/84 \pm 0/69$ و $0/62 \pm 3/09$ به دست آمد که بر اساس FAO/WHO و USDA غلظت تمامی فلزات پایین تر از میزان مجاز اعلام شده و همچنین اختلاف معناداری هم بین غلظت نمونه های ماست و دوغ مورد مطالعه وجود ندارد.

■ واژگان کلیدی

ماست، دوغ، مس، روی، سرب، کادمیوم

استاد / اساتید راهنما: دکتر مجتبی مجتهدزاده، دکتر فرهاد اعتضادی، دکتر میثم علی محمدی
استاد / اساتید مشاور: دکتر عباس کشتکار
گروه آموزشی: داروسازی بالینی
مقطع تحصیلی: دکترای عمومی
تاریخ ارائه پایان نامه: ۹۷/۰۹/۲۱
شماره پایان نامه: ۵۶۹۵
هیئت داوران: دکتر شهید امینی، دکتر هوشیار هنرمند، دکتر مهدی شفیعی اردستانی (نماینده آموزش)

■ خلاصه

مانیتول به عنوان درمان استاندارد ادم مغزی دارای عوارض مهمی است که در سال های اخیر تمایل پزشکان به استفاده از هیپرتونیک سالین با غلظت های مختلف بیشتر شده است. با توجه به مطالعه هایی که در سال های اخیر روی هیپرتونیک سالین انجام شده به نظر می رسد این مایع از مکانیسم های متعددی می تواند اثر ضد التهابی روی بافت مغز بگذارد. این مطالعه با هدف بررسی اثر ضد التهابی هیپرتونیک سالین با استفاده از اندازه گیری مارکر التهابی S100B انجام شد. در جریان یک کارآزمایی بالینی دو سو کور تصادفی ۶۰ بیمار مبتلا به تومور مغزی گلیوما به دو گروه مانیتول و هیپرتونیک سالین تقسیم شدند. قبل از شروع جراحی به بیماران مایع مربوط انفوزیون می شد. بعد از باز کردن دورا توسط جراح مغز و اعصاب میزان ادم مغزی بیمار امتیاز بندی و ثبت شد. از هر بیمار یک نمونه خون سرمی قبل

دانشجو: مهسا بابایی

عنوان پایان نامه: کارآزمایی بالینی مقایسه اثر هیپرتونیک سالین و مانیتول قبل از کرایوتومی بر فشار داخل جمجمه ای و سطح فاکتورهای التهابی در بیماران تحت جراحی کرایوتومی جهت تومورهای مغزی در بیمارستان سینا

■ واژگان کلیدی

ادم مغزی، تومور مغزی، هیپرتونیک سالین، مانیتول، S100B

دانشجو: آزاده اسلامی

عنوان پایان‌نامه: سنتز هیپریدهای جدید ۵-آریل ایزوکسازول - ۴،۳،۱- تیادیازول به منظور دستیابی به اثر مهارکنندگی آنزیم‌های کولین استراز

استاد / اساتید راهنما: دکتر تهمینه اکبرزاده

استاد / اساتید مشاور: دکتر مینا سعیدی

گروه آموزشی: شیمی دارویی

مقطع تحصیلی: دکترای عمومی

تاریخ ارائه پایان‌نامه: ۹۷/۰۹/۲۱

شماره پایان‌نامه: ۵۶۹۷

هیئت داوران: دکتر عفت سوری، دکتر

محسن امینی، دکتر ملیحه برازنده تهرانی،

دکتر زهرا توفیقی (نماینده آموزش)

■ خلاصه

بیماری آلزایمر یک سندروم دژنراتیو مغزی است که از طریق مکانیسم‌های مختلفی ایجاد می‌شود و

از شروع جراحی و یک نمونه ۷۲ ساعت پس از جراحی جمع‌آوری و فریز شد. مقادیر مارکر S100B اندازه‌گیری شد. حجم ادرار بیماران حین عمل، حجم خونریزی حین عمل، طول مدت عمل، مدت اقامت در ICU و بستری در بیمارستان و اختلال حواس مغزی برای هر بیمار بعد از جراحی تاریک‌آوری کامل ثبت شد. میزان کم شدن حجم تومور و طول درمان با داروهای ضد ادم مغزی بیماران به‌عنوان خروجی ثانویه جمع‌آوری گردید.

■ نتایج

تفاوت آماری چشمگیری بین دو گروه به لحاظ سن، جنس، سایز تومور، محل تومور و مقادیر S100B قبل از جراحی دیده نشد. مقادیر S100B بعد از جراحی به‌طور قابل توجهی در بیماران دریافت‌کننده هیپرتونیک سالین افزایش کمتری نسبت به بیماران دریافت‌کننده درمان استاندارد یعنی مانیتول داشتند ($P < 0.001$).

هم‌چنین بین دو گروه بیماران در این مطالعه تفاوت آماری معناداری به لحاظ شدت ادم مغزی، حجم خونریزی حین عمل و مدت زمان جراحی یافت نشد.

■ نتیجه‌گیری

به‌نظر می‌رسد انفوزیون‌ها هیپرتونیک سالین درست پیش از شروع عمل کرانیوتومی جهت برداشت تومور مغزی گزینه‌ای ایمن برای کاهش ادم مغزی و افزایش استراحت بافت مغز باشد. علاوه بر این که می‌تواند اثر نوروپروتکتیو علاوه بر خواص اسموتیک خود ایفا کند.

اسپکتروسکوپی NMR و IR تأیید شد.

■ واژگان کلیدی

سنتز، آلزایمر، مهارکننده‌های استیل کولین استراز، ایزوکسازول، ۴،۳،۱ - تیادیازول

دانشجو: فرزانه آرام

عنوان پایان نامه: جداسازی و خالص سازی ترکیب‌های فراکشن (های) مؤثر ضد *Staphylococcus aureus* عصاره اندام

هوایی گلدار گیاه *Stachys byzantina*

استاد / اساتید راهنما: دکتر زهرا توفیقی،

دکتر نسرین صمدی

گروه آموزشی: فارماکوگنوزی - کنترل دارو

و غذا

مقطع تحصیلی: دکترای عمومی

تاریخ ارائه پایان نامه: ۹۷/۰۹/۲۸

شماره پایان نامه: ۵۶۹۸

هیئت داوران: دکتر مهدی وزیریان، دکتر

محسن امینی، دکتر خسرو عبدی (نماینده

آموزش)

یکی از مهم‌ترین آن‌ها کاهش میزان استیل کولین در مغز می‌باشد. این ماده نقش پیام‌رسان بین دو سلول عصبی را بازی می‌کند و پس از چند صدم ثانیه توسط آنزیمی به نام کولین استراز تجزیه می‌شود. داروهایی که بر مبنای مهار آنزیم‌های کولین استراز اثر می‌کنند مانع تجزیه استیل کولین شده و بنابراین، مقدار آن را در مغز افزایش می‌دهند. از این رو، در این پایان نامه، مشتقات هیبریدی جدید ۵ - آریل ایزوکسازول - ۴،۳،۱ - تیادیازول به عنوان مهارکننده آنزیم‌های کولین استراز، طراحی و سنتز شدند. از واکنش مشتقات مختلف استوفنون با دی اتیل اگزالات در حلال اتانول و در حضور سدیم اتوکسید، مشتقات متنوع اتیل ۴،۲ - دی اکسو - ۴ - آریل - بوتانوات تشکیل می‌شود. از واکنش مشتقات مذکور و هیدروکسیل آمین هیدروکلراید در حلال اتانول در شرایط رفلاکس، مشتقات اتیل ۵ - آریل ایزوکسازول - ۳ - کربوکسیلات به دست آمد. هیدرولیز گروه استری در متانول در محیط قلیایی (KOH) تحت شرایط رفلاکس منجر به دستیابی به مشتقات ۵ - آریل ایزوکسازول - ۳ - کربوکسیلیک اسید مربوط شد. از واکنش تیوسمی کربازید با کربن دی سولفید در حلال اتانول در حضور KOH در شرایط رفلاکس، ترکیب ۲ - آمینو ۵ - مرکاپتو ۴،۳،۱ - تیادیازول سنتز شد. از واکنش این ترکیب با اتیل برومواستات در حلال اتانول در حضور KOH، آمین نهایی حاصل شد. در نهایت، از واکنش کربوکسیلیک اسید و آمین به دست آمده در حضور HOBT و EDCI در حلال استونیتریل خشک در دمای اتاق اجسام نهایی سنتز شدند. ساختار همه اجسام سنتز شده به وسیله

ضدمیکروبی مشاهده شده از فراکشن اتیل استاتی گیاه، می‌تواند به‌دلیل سینرژیسم ترکیب‌هایی باشد که در این فراکشن حضور پیدا کرده‌اند.

■ واژگان کلیدی

چای کوهی، *Stachys byzantina*، آنتی‌باکتریال، عصاره متانولی، جداسازی، استافیلوکوکوس اورئوس، MIC، هاله عدم رشد

دانشجو: دکتر سمانه بایرامی

عنوان پایان‌نامه: تهیه و ارزیابی فرمولاسیون آهسته‌رهش انسولین با استفاده از نانوسفرهای پلی‌هیدروکسی بوتیرات والرات پخش شده در بسترهیدروژل

استاد / اساتید راهنما: دکتر فرید عابدین درکوش، دکتر حمید اکبری، دکتر محمدحسین قهرمانی

استاد / اساتید مشاور: دکتر مرتضی رفیعی

تهرانی، دکتر محسن امینی

گروه تخصصی: فارماسیوتیکس

مقطع تحصیلی: PhD

■ خلاصه

استاکیس بیزانتینا (*Stachys byzantina*) یکی از گونه‌های جنس استاکیس (سنبله‌ای) از خانواده لابیاته است که در ایران رشد می‌کند و برای درمان بیماری‌های مختلف مورد استفاده قرار می‌گیرد. در این مطالعه، اثر ضداستافیلوکوکوس اورئوس (*Staphylococcus aureus*) عصاره تام و فراکشن‌های مختلف عصاره اندام هوایی گلدار گیاه *S. byzantina* به‌وسیله روش انتشار در حفره آگار تعیین شد. فراکشن اتیل استاتی و عصاره تام گیاه، حداقل غلظت مهارتی (MIC) 5mg/ml را علیه باکتری *S. aureus* از خود نشان دادند. بنابراین، فراکشن اتیل استاتی برای جداسازی، خالص‌سازی و شناسایی ترکیب‌هایی با روش‌های مختلف کروماتوگرافی و طیف‌سنجی مورد مطالعه‌های فیتوشیمیایی قرار گرفت. سه ترکیب با ساختارهای شیمیایی اسید فنولی و فلاونوئیدی از جمله 4-methoxycinnamic acid، Apigenin 7-O- β -D(6"-trans-p-Apigenin-7-O- coumaroyl) glucoside و β -glucoside مورد شناسایی قرار گرفت. این اولین گزارشی است که بخش مؤثر ضد استافیلوکوکوس اورئوس *S. byzantina* و ترکیب‌های شیمیایی آن را معرفی می‌کند.

Apigenin 7-O- β -D(6"-trans-p-coumaroyl) glucoside جهت تعیین فعالیت ضد میکروبی علیه باکتری استافیلوکوکوس اورئوس با روش انتشار در حفره آگار مورد بررسی قرار گرفت. در این غلظت، هیچ‌گونه فعالیت ضدمیکروبی و هاله عدم رشدی مشاهده نشد. پیشنهاد می‌شود که فعالیت

تاریخ ارائه پایان نامه: ۹۷/۰۹/۱۳

شماره پایان نامه: پ - ۴۰۴

هیئت داوران: دکتر سیمین داداش زاده، دکتر عباس پرداختی، دکتر اسماعیل حریریان، دکتر عبدالحسین روح الامینی، دکتر طیبه تولیت، دکتر خسرو عبدی (نماینده آموزش)

■ خلاصه

هدف اصلی از این کار پژوهشی تهیه فرمولاسیون طولانی اثر انسولین با هدف کاهش تعداد دفعات مصرف در روز و افزایش کمپلایانس بیمار می باشد. برای تهیه نانوکامپوزیت حاوی دارو ابتدا نانوذرات زیست تخریب پذیر PHBV حاوی انسولین تهیه و سپس در بستر هیدروژل با پایه آلژینات - جفامین بارگذاری شد. خصوصیات شکل شناسی و شیمیایی نانوذرات بهینه حاوی دارو، رفتار تورمی، میزان کارایی اتصال های عرضی و خصوصیات روانه شناسی رئولوژی هیدروژل قبل از تهیه نانوکامپوزیت نهایی و میزان محصورسازی،

بارگذاری و شکل شناسی نانوکامپوزیت حاوی دارو مورد مطالعه قرار گرفت. الگوی آزادسازی دارو از بستر نانوذرات بهینه نشان داد که ۶۳/۲ درصد انسولین در مدت ۲۷ روز و ۵۴/۶ درصد انسولین در مدت ۳۱ روز از نانوکامپوزیت نهایی آزاد شد. نتایج مطالعه های MTT assay نشان داد که هیچ گونه سمیت قابل توجهی دیده نمی شود ($P < 0.05$). مطالعات درون تنی نشان داد که نانوکامپوزیت حاوی انسولین قادر است بیش از ۸ روز سطح سرمی گلوکز را در کمتر از ۷۰ درصد گلوکز پایه حفظ کند. نتایج مطلوب حاصل از مطالعه حاضر، نانوکامپوزیت را به عنوان روشی امیدوار کننده برای دارورسانی با طول اثر بالا برای انسولین معرفی کرده و راه را برای تهیه فرمولاسیون با طول اثر بالا از سایر داروهای پپتیدی و پروتئینی در آینده نیز باز می کند.

■ واژگان کلیدی

انسولین، نانوذرات، هیدروژل، نانوکامپوزیت، دارورسانی